

Asia

EU: Horisontti Eurooppa -paketti. U-jatkokirje

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 70/2018 vp, UJ 17/2020 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Osana monivuotiseen rahoituskehikseen liittyvää lainsäädäntöpakettia komissio antoi ehdotukset ns. Horisontti Eurooppa -ohjelmapaketin koskevista asetuksista 7.6.2018. Tästä paketista toimitettiin eduskunnalle U-kirje 13.7.2018. Eurooppa-neuvoston saavutettua heinäkuussa 2020 sovun monivuotisesta rahoituskehiksestä vuosiksi 2021-2027 on puheenjohtajavaltio aloittanut MFF-liitännäisten sektoriehdotusten viimeistelyn heinäkuun Eurooppa-neuvoston päätelmien pohjalta.

Horisontti Eurooppa -asetusehdotuksesta saavutettiin neuvoston ja Euroopan parlamentin yhteisymmärrys maaliskuussa 2019. Yhteisymmärrys ei sisältänyt johtolauseita, budjettia, kuvausta synergioista muiden rahoitusohjelmien kanssa eikä periaatteita kolmansien maiden osallistumisesta.

Neuvosto jatkoi johtolauseiden ja synergioiden kuvauksen käsittelyä Suomen EU puheenjohtajuuskaudella saavuttaen niistä osittaisen yleisnäkemyksen. Nykyinen neuvoston puheenjohtaja Saksa jatkoi vielä jäljellä olevien avoimien kohtien käsittelyä, siis kolmansien maiden osallistuminen ja ohjelman sisäinen budjettijako. Tämän käsittelyn tuloksena saavutettiin neuvoston yleisnäkemys 29.9.2020 pidetyssä kilpailukykyneuvoston kokouksessa. Tältä pohjalta puheenjohtaja aloittaa trilogineuvottelut Euroopan parlamentin ja komission kanssa.

Komissio on antanut 29.5.2020 ehdotuksen elpymisvälineestä Horisontti Eurooppaan siirrettävien varojen käyttöä koskevan Horisontti Eurooppa -ohjelman asetuksen ja sen erityisohjelmaa koskevan päätöksen muuttamisesta. Tästä asiasta toimitettiin U-jatkokirje 26.6.2020. Komission ehdotuksen käsittely aloitettiin neuvostossa 7.9.2020 osana Horisontti Eurooppa -ohjelman sisäisestä budjettijaosta käytävää neuvottelua. Käsittelyä ei ole vielä aloitettu Euroopan parlamentissa.

Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) tutkimus- ja koulutusohjelman (2021-2025) asetuksen sisällöstä (pois lukien budjettia koskevat kysymykset) yritettiin Suomen puheenjohtajuuskaudella osittaista yleisnäkemyksiä. Kynnyskysymyksenä oli voidaanko ohjelmasta rahoittaa uusien fissioreaktorikonseptien turvallisuustutkimusta. Nykyinen puheenjohtajamaa Saksa tavoittelee jäljellä olevien avoimien kysymysten ratkaisemista

sekä päätöstä ohjelman sisäisestä budjettijaosta ennen vuoden 2020 loppua, jotta ohjelma voisi käynnistyä vuoden 2021 alussa.

Komissio antoi heinäkuussa 2019 ehdotuksen **Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin** (EIT) asetuksen uudistamisesta sekä ehdotuksen päätökseksi EIT:n strategisesta innovaatio-ohjelmasta vuosille 2021-2027. EIT:n rahoitus sisältyy komission ehdotukseen EU:n tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti Eurooppa-ohjelmasta. Neuvosto hyväksyi osittaisen yleisnäkemyksen EIT:n asetuksesta (pl. budjetti) Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella marraskuussa 2019 ja osittaisen yleisnäkemyksen EIT:n strategisesta innovaatio-ohjelmasta helmikuussa 2020. Euroopan parlamentti hyväksyi mietintönsä EIT:n asetuksesta ja sen strategisesta innovaatio-ohjelmasta heinäkuussa 2020.

Komissio on ehdottanut, että EIT rahoitukseen osoitetaan Horisontti Eurooppa -ohjelman budjetista 2,8 mrd. euroa (2018 hinnoin). Tästä rahoituksesta sovitaan päätettäessä Horisontti Eurooppa-ohjelman budjetin jakautumisesta ohjelman eri osa-alueille.

EIT:n asetuksesta ja strategisesta innovaatio-ohjelmasta on meneillään neuvoston, parlamentin ja komission väliset trilogineuvottelut. Tavoitteena on saada hyväksyttyä EIT:tä koskevat ehdotukset vuoden 2020 loppuun mennessä.

Avaruusohjelma-asetuksesta saavutettiin neuvoston ja parlamentin välillä osittainen yhteisymmärrys maaliskuussa 2019. Osittaisen yhteisymmärryksen ulkopuolelle jätettyjen horisontaalisten kysymysten käsittely aloitettiin Kroatian puheenjohtajuuskauden loppupuolen epävirallisissa neuvotteluissa ja niitä on jatkettu Saksan kaudella sekä epävirallisissa että virallisissa avaruustyöryhmän kokouksissa. Työn alla ovat kolmansien maiden osallistumista koskevat artikkelit. Budjettijakoa koskevia keskusteluja ei ole vielä aloitettu ja lisäksi avoimena ovat täytäntöönpano- ja delegoituja säädöksiä koskevat säännökset. Nykyinen puheenjohtajamaa Saksa tavoittelee jäljellä olevien avoimien kysymysten ratkaisemista sekä päätöstä ohjelman sisäisestä budjettijaosta ennen vuoden 2020 loppua, jotta ohjelma voisi käynnistyä vuoden 2021 alussa.

Komissio antoi ehdotuksen neuvoston päätökseksi, joka täydentää päätöstä 2007/198/Euratom, jolla perustettiin eurooppalainen yhteisyritys **ITERiä** (kansainvälinen kokeellinen lämpöydinreaktori) ja fuusioenergian kehittämistä varten. Asetuksesta päästiin vuoden 2019 aikana yhteisymmärrykseen muilta osin paitsi millä osuudella ohjelma lasketaan olevan osa EU:n panostusta ilmastonmuutoksen torjuntaan. Puheenjohtaja pyrkii löytämään ratkaisun ennen vuoden 2020 loppua.

Tällä U-jatkokirjeellä informoidaan eduskuntaa neuvottelutilanteesta/käsittelyn etenemisestä heinäkuun 2020 Eurooppa-neuvoston päätelmät huomioiden.

Suomen kanta

Horisontti Eurooppa

Suomi hyväksyy puheenjohtajan ehdotuksen Horisontti Eurooppa -ohjelman rahoituksesta, joka on Eurooppa-neuvoston heinäkuisten päätelmien mukainen.

Suomi pitää tärkeänä, että kaikkia Horisontti Eurooppa –ohjelmanpakettissa mukana olevia ohjelmia koskevat neuvottelut saadaan käytyä loppuun siten, että ohjelmat voidaan käynnistää vuoden 2021 alusta.

Suomi kannattaa Horisontti Eurooppa -ohjelman painotuksia, jotka ovat Euroopan tutkimusta ja innovaatiotoimintaa koskevien tarpeiden ja tavoitteiden mukaisia ja joilla tuetaan kestävä kehitystä, tuottavuutta, uuden tiedon ja innovaatioiden syntymistä sekä merkittävimpien yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemista.

EU:n monivuotisessa rahoituskehityksessä saavutetussa kokonaisratkaisussa myös muut EU-ohjelmat ja erityisesti elvytyspaketti sisältävät rahoitusta tki-toimille. Tämä vastaa Suomen tavoitetta, jonka mukaan tutkimus- ja innovaatorahoitus kasvaisi nykyiseen rahoituskehyskauteen verrattuna. Suomi voi tukea yleisnäkemysten mukaisesti Horisontti Eurooppa -ohjelman budjetin sisäistä jakautumista. Suomi katsoo, että budjettijako on varsin tasapainoinen eikä suurempia siirtoja eri aihealueiden välillä ole tarpeen tehdä.

Horisontti Eurooppa-ohjelmasta rahoitettavan toiminnan tulee perustua korkeaan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatuun.

Komission päivitetyn asetusehdotuksen mukaisesti, nykyisestä kriisistä ulospääsyn helpottamisessa on tärkeää panostaa erityisesti terveyteen, vihreään kasvuun ja digitalisaatioon liittyvään t&i-toimintaan.

Suomi pitää tärkeänä, että Horisontti Eurooppa -ohjelman ja EU:n muiden rahoitusohjelmien synergioita vahvistetaan.

Euratom –tutkimus- ja koulutusohjelma

Suomi katsoo, että ydinennergia-alan turvallisuustutkimus on tärkeää sekä alan oman kehittymisen että sen keskeisiin EU-politiikan linjauksiin ja tavoitteisiin liittyvien yhteyksien vuoksi. Ohjelman tulee tukea myös Euroopan teollisuuden ja tutkimuksen kilpailukykyyn parantamista sekä vahvistaa unionin tieteellistä ja teknologista perustaa ydinennergian turvallisuuden osalta.

Euroopan teknologia ja innovaatioinstituutti

Suomi suhtautuu myönteisesti EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa (Horisontti Eurooppa) koskevaa kokonaisuuteen, johon sisältyy Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituuttia (EIT) koskevat päälinjaukset. Suomi pitää tärkeänä, että koulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoiminnan yhteyksiä vahvistetaan aiempaa vaikuttavamman toiminnan aikaansaamiseksi. EIT:n resurssit tulisi kohdentaa tarkoituksenmukaisella ja vaikuttavalla tavalla todellisen lisäarvon luomiksi EU-alueen laajuisesti. Suomi tukee EIT:n strategisen innovaatio-ohjelman painotuksia innovaatiotoiminnan ja yrittäjyyskoulutuksen vahvistamiseksi sekä tukee EIT:n toiminnan ja hallintomallin selkeyttämistä. Suomi kannattaa uuden osaamis- ja innovaatioyhteisön (KIC) käynnistämistä kulttuurin ja luovien alojen aihealueella. Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin rahoitukseen otetaan kantaa Horisontti Eurooppa-ohjelman budjettineuvotteluiden yhteydessä.

Avaruusohjelma

Suomen kannalta EU:n avaruushjelmassa on erityisen tärkeää edistää pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia kehittää uutta liiketoimintaa avaruushjelman tuottaman datan ja palveluiden avulla. Käyttäjien tarpeiden tulee ohjata avaruushjelman kehittämistä ja sisältöä, ja datan saatavuus ja käytettävyys tulee varmistaa. Lisäksi on tärkeää edistää mahdollisuuksia täydentää ohjelman tarjoamaa dataa ja sovelluksia kaupallisilla palveluilla. EU:n, EU:n avaruushjelmaviraston, EU:n jäsenvaltioiden ja ESA:n vahva yhteistyö luo pohjan ohjelman menestykselle, ja näiden roolien ja vastuiden selkeä määrittely on tärkeää järkevän julkisten varojen käytön kannalta.

Kansainvälisen yhteistyön osalta Suomi on avoin avaruushjelman avaamiselle kolmansille maille tarkoituksenmukaisessa laajuudessa, ottaen huomioon alaohjelmien tavoitteet ja tarpeet. Yleisesti Suomi hakee tasapainoa avoimen kansainvälisen yhteistyön ja teknologista suvereniteettia ja strategista autonomiaa tavoittelevien linjojen välillä. Budjettijaon osalta Suomelle on tärkeää huolehtia uusista liiketoimintamahdollisuuksien ja datan hyödyntämisen edellytyksistä.

ITER-ohjelma

Suomi pitää ITER-hankkeen edistymistä tärkeänä. ITER-hanke on merkittävä, mm. materiaali- ja fysiikan tutkimuksen alusta, jonka pohjalta syntyy uusia innovaatioita myös fuusioenergian ulkopuolelle.

Pääasiallinen sisältö

Horisontti Eurooppa

Seuraavassa kuvataan Horisontti Eurooppa –ohjelman tähänastisessa neuvoston yleisnäkemyksessä, sekä Euroopan parlamentin ja komission välisissä neuvotteluissa merkittävimmät jo sovitut muutokset verrattuna U-kirjeessä (U 70/2018 vp) kuvattuun komission alkuperäisen ehdotuksen sisältöön.

Ohjelman pilareiden ja pilari II klustereiden nimimuutokset

Ohjelman rakenteeseen ei neuvottelujen aikana sovittu muutoksia. Sen sijaan kolmen pilarin ja pilari II:n sisältämien klustereiden nimiä muutettiin jonkin verran. Tärkeimmät muutokset ovat

- I pilarin uusi nimi 'Huipputason tiede', II pilarin uusi nimi 'Maailmanlaajuiset haasteet ja Euroopan teollisuuden kilpailukyky', pilari III uusi nimi 'Innovatiivinen Eurooppa'
- Pilari II ja kuusi klusteria: Klustereiden nimimuutoksilla pyrittiin kuvaamaan paremmin niihin suunniteltua sisältöä, ja vain vähäisessä määrin muuttamaan niiden sisältöä. Komission alkuperäisessä esityksessä klustereita oli viisi, mutta klusteri "Osallisuutta edistävä ja turvallinen yhteiskunta" päätettiin jakaa kahdeksi erilliseksi klusteriksi "Osallisuutta edistävä ja luova yhteiskunta" ja "Turvalliset yhteiskunnat", jotta turvallisuustutkimuksen erityisvaatimukset voidaan huomioida tarpeellisella tavalla. Lisäksi avaruusalan lisääminen klusteriin "Digitaalitalous ja -teknologia, teollisuus ja avaruusala", sekä maatalouden lisäys klusteriin "Elintarvikkeet, biotalous, luonnonvarat, maatalous ja ympäristö".

Lisäksi sovittiin, että Horisontti Eurooppa -ohjelmassa varmistetaan monitieteisyys ja huolehditaan tarvittaessa yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden sisällyttämisestä kaikkiin ohjelman puitteissa kehitettyihin toimiin.

Toimet osallistumisen laajentamiseksi

Pilarien rinnalla olevan osan ”Eurooppalaisen tutkimusalueen vahvistaminen” sisältöä laajennettiin huippuosaamisen levittämisen lisäksi kattamaan myös osallistumisen laajentamisen (ns. widening-toimet) koko unionissa. Tähän osaan varattiin myös 3,3% osuus koko puiteohjelman budjetista. Rahoituksen osalta tämä tarkoittaa selkeää lisäystä, sillä Horisontti 2020 –ohjelmassa vastaavaan tarkoitukseen käytetty osuus on 1,1 %. Tämän tuen kohteena ovat alhaisen t&i-suorituskyvyn maiden tutkijat. Näitä alhaisen t&i-suorituskyvyn maita ovat Bulgaria, Kroatia, Kypros, Kreikka, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Unkari ja Viro. Lisäksi EU:n merien takaiset maat ovat kelpoisia hakemaan koordinaattorina widening-toimista. Näiden maiden tutkijoita autetaan myös löytämään partnereita muista EU maista, heille annetaan neuvontapalveluita hakemusten laadun parantamiseksi sekä varataan rahoitusta, jotta he voisivat liittyä jo käynnissä oleviin hankkeisiin uusina kumppaneina.

Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälisen tilanteen vuoksi on noussut esille tarve vahvistaa EU:n teknologisetieteellistä suvereniteettia strategisesti tärkeillä aloilla. EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma on perinteisesti perustunut avoimuuteen ja laajalle kansainväliselle yhteistyölle sekä myös vastavuoroisuudelle. Vaikeuksiin vastavuoroisuuden toteutumisessa pyritään vastaamaan puiteohjelma-asetukseen tehdyllä lisäyksellä, jolla voidaan erityisissä tapauksissa estää ns. kolmansien maiden kontrolloimien jäsenmaissa ja assosiaatio-maissa sijaitsevien yritysten ja muiden toimijoiden osallistuminen yksittäisiin hakuihin. Tarvittaessa komissio tekee ehdotukset EU-maiden hyväksyttäväksi niistä toimijoista, jotka puiteohjelman toimeenpanon työohjelmissa suljettaisiin potentiaalisten hakijoiden ulkopuolelle. Peruslähtökohtana kuitenkin on, että puiteohjelma on avoin kaikille jäsenmaiden ja assosiaatiomaiden toimijoille.

Ohjelman kokonaisbudjetti

Heinäkuun 2020 Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaan Horisontti Eurooppa – ohjelman kokonaisbudjetti olisi 75,9 miljardia euroa (vuoden 2018 hinnoilla). Tämän lisäksi Euroopan elpymisvälineestä tulisi 5 miljardia euroa. Komission alkuperäisessä ehdotuksessa kokonaisbudjetti oli 83,5 miljardia. Neuvostossa käytyjen neuvottelujen tuloksena päädyttiin 29.9.2020 pidetyssä kilpailukykyneuvoston kokouksessa ratkaisuun, joka perustuu tasaiseen leikkaukseen komission alkuperäiseen ehdotukseen nähden sekä 200 miljoonan euron lisäystä tutkijoiden liikkuvuuteen (MSCA-ohjelma) ja vastaavaa vähennystä EIC-ohjelmasta. Taulukossa 1 on verrattu puheenjohtajan alun perin ehdottamaa ohjelman sisäistä budjettijakoa yleisnäkemyksessä esitettyyn jakoon nykyhinnoilla (yleisnäkemyksessä budjettiluvut vain nykyhinnoilla). Elvytyspaketista tuleva lisärahoitus tulee jakautumaan sitä koskevan erillisen asetuksen mukaisesti. Tässä taulukossa elvytyspaketin lisärahoitus on kuitenkin puheenjohtajan toimesta esitysteknisesti jaettu tasan ohjelman kaikkien osien kesken.

Taulukko 1. Komission alkuperäinen budjettiehdotus verrattuna yleisnäkemykseen, miljardia euroa nykyhinnoilla.

	Komission ehdotus		Yleisnäkemys	
Huipputason tiede	25,80	27,42%	23,297	27,23%
ERC	16,60	17,64%	14,861	17,37%
MSCA	6,80	7,23%	6,288	7,35%
Tutkimusinfrastruktuurit	2,40	2,55%	2,149	2,51%
Maailmanlaajuiset haasteet ja Euroopan teollisuuden kilpailukyky	52,70	56,00%	47,179	55,15%
Terveys	7,70	8,18%	6,893	8,06%
Kulttuuri, luovuus ja osallisuutta	2,80	2,98%	1,254	1,47%

edistävä yhteiskunta				
Kansalaisturvallisuus yhteiskunnassa			1,254	1,47%
Digitaalisuus, teollisuus ja avaruus	15,00	15,94%	13,429	15,70%
Ilmasto, energia, liikkuvuus	15,00	15,94%	13,429	15,70%
Elintarvikkeet, biotalous, luonnonvarat, maatalous ja ympäristö	10,00	10,63%	8,952	10,46%
JRC	2,20	2,34%	1,970	2,30%
Innovatiivinen Eurooppa	13,50	14,35%	11,886	13,89%
EIC	10,00	10,63%	8,752	10,23%
Euroopan innovaatioekosysteemit	0,50	0,53%	0,448	0,52%
EIT	3,00	3,19%	2,686	3,14%
Osallistumispohjan laajentaminen ja eurooppalaisen tutkimusalueen vahvistaminen	2,10	2,23%	3,181	3,72%
Osallistumispohjan laajentaminen ja huippuosaamisen levittäminen	1,70	1,81%	2,823	3,30%
Euroopan t&i-järjestelmän uudistaminen ja tehostaminen	0,40	0,43%	0,358	0,42%
Yhteensä	94,100		85,543	

Euroopan Innovaationeuvosto

Horisontti Eurooppa –ohjelman merkittävin uutuus on Euroopan Innovaationeuvoston (EIC) perustaminen. Sille suunniteltuja toimia on testattu jo Horisontti 2020 –ohjelman aikana vuosina 2018-2020. Pitkälti näistä kokeiluista saatujen kokemusten pohjalta on komission ehdotukseen tehty lukuisia tarkentavia muutoksia, päälinjojen kuitenkin säilyessä komission ehdotuksen mukaisena.

Eurooppalaiset tutkimus- ja innovaatiokumppanuudet

Horisontti Eurooppa –ohjelman eurooppalaiset tutkimus- ja innovaatiokumppanuudet ovat yksi merkittävä työkalu EU:n politiikkaprioriteettien tavoitteiden saavuttamiseen.

Kumppanuuksia tulee olemaan kolmea tyyppiä: a) yhteissuunnitellut kumppanuudet (co-programmed), jotka perustuvat kumppaneiden kanssa tehtäviin yhteisymmärryspöytäkirjoihin tai sopimusjärjestelyihin; b) yhteisrahoitetut kumppanuudet (co-funded), jotka perustuvat yhteen ainoaan joustavaan ohjelmien yhteisrahoitustoimeen sekä c) institutionaaliset kumppanuudet, jotka perustuvat SEUT-sopimuksen 185 tai 187 artiklaan.

Osana keväällä 2019 käynnistynyttä Horisontti Eurooppa -ohjelman toimeenpanon strategista suunnitteluprosessia komissio on yhdessä jäsenmaiden kanssa määritellyt keskeisimmät kumppanuusaloitteet, yhteensä 48 kumppanuutta. Vuosina 2021-2022 aloittavista kumppanuuksista 14 edellyttää jäsenmaiden suoria panostuksia. Komissio on pyytänyt jäsenmaiden alustavia sitoumuksia 15.10.2020 mennessä. Komissio tulee antamaan puiteohjelmapäätöksen jälkeen asetusehdotukset institutionaalisista kumppanuuksista (11 kappaletta, kts. alla), jotka perustetaan EU:n perussopimuksen artiklojen 185 ja 187 pohjalta.

Institutionaalisten kumppanuuksien mahdolliset aiheet ovat (tilannearvio syyskuussa 2020):

	Kumppanuudet:
Kumppanuusala 1: Terveysalan innovaatioiden nopeampi kehittäminen ja turvallisempi käyttö eurooppalaisten potilaiden näkökulmasta sekä globaali terveys	• EU-Africa research partnership on health security to tackle infectious diseases • Innovative Health Initiative
Kumppanuusala 2: Keskeisten digitaalisten ja mahdollistavien teknologioiden ja niiden käytön edistäminen, mukaan lukien esimerkiksi tekoäly, fotonikka ja kvanttiteknologiat	• Key Digital Technologies • Smart Networks and Services • EuroHPC
Kumppanuusala 3: Euroopan johtava asema metrologian alalla, muun muassa yhdenmukainen eurooppalainen metrologiajärjestelmä	• European Metrology
Kumppanuusala 4: EU:n lentoliikenteen, ilmailun ja rautatieliikenteen kilpailukykyyn, turvallisuuden ja ympäristönsuojelun tason tehostaminen	• Transforming European's Rail System • Integrated Air Traffic Management • Clean Aviation
Kumppanuusala 5: Kestävät, osallistavat ja kiertotalouteen perustuvat biopohjaiset ratkaisut	• Circular Bio-based Europe
Kumppanuusala 6: Vety ja kestävä energian varastointitekniikat, joilla on pieni ympäristöjalanjälki, sekä vähemmän energiaintensiivinen tuotanto	• Clean Hydrogen

Horisontti Eurooppa -asetuksen liitteen III mukaisesti ollaan käynnistämässä eurooppalaisten t&i-kumppanuuksien strategista koordinoitiprosessia, johon jäsenvaltiot ja komissio osallistuvat tasavertaisesti. Se toimii tutkimus- ja innovaatiokumppanuuksien hankekokonaisuuksien kehittämisen, mahdollisen kokoonpanon, toteutuksen, seurannan ja päättämisen ennakkoonalysoinnin, analysoinnin ja neuvonnan yhteyspisteenä.

Tutkimus- ja innovaatiomissiot

Yksi ohjelman uutuuksista on tutkimus- ja innovaatiomissiot, joilla tavoitellaan ratkaisuja tiettyihin yhteiskunnallisiin haasteisiin/ongelmiin. Tyypillisesti missio kattaa useita aloja ja synnyttää yhteistyötä eri teknologioiden, tietealojen ja sektoreiden välillä. Missioiden toteuttaminen edellyttää merkittäviä investointeja sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta. Tavoitteena on myös ”ylittää mahdollisen rajat” eli saavuttaa todellisia läpimurtoja. Lähtökohtana on missioiden suuri yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Tavoitteena on myös tuoda kansalaiset lähemmäksi t&i-toimintaa ja saada sille kansalaisten hyväksyntä. Missio-lähtöinen politiikka voidaan määritellä systemaattisena julkisena politiikkana, joka perustuu tieteen eturintaman (frontier) tuottamaan osaamiseen/tietämykseen tiettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Missioaihealueiksi on sovittu ohjelman asetuksessa:

- sopeutuminen ilmastonmuutokseen, sisältäen yhteiskunnallisen muutoksen,
- syöpä,
- terveet valtameret, meret, rannikot ja sisävedet,
- hiilineutraalit ja älykkäät kaupungit
- maaperän terveys ja ruoka.

Kutakin missioiden alaa varten on perustettu missiolautakunta (Mission Board, ei päätöksentekovaltaa), joissa kussakin on 15 julkisen haun kautta valittua asiantuntijaa. Lautakuntien tehtävänä on suositella komissiolle yhden tai useamman mission käynnistämistä kullakin aihealueella, neuvoa missioiden hankekokonaisuuksista, sekä

missioiden mukauttamisesta tai, jos se on tarpeen, suositella mission päättämisestä toteutusta koskevien määriteltyjen tavoitteiden arviointien perusteella.

Missiolautakuntien mietinnöt julkaistiin Research and Innovation Days –suurtahtumassa, joka vuonna 2020 järjestettiin täysin virtuaalisesti 22.-24. syyskuuta.

- Syövän voittaminen
- Ensimmäiset ehdotetut missiot ovat:
- Ilmastokestävä Eurooppa
- Mission Starfish 2030 (merten ja vesistöjen suojelu)
- 100 ilmastoneutraalia kaupunkia vuoteen 2030 mennessä
- Maaperän hoitaminen on elämän vaalimista

Komissio päättää ensimmäisistä missioista vuoden 2020 loppuun mennessä ja sisällyttää ne osaksi Horisontti Eurooppa –ohjelman ensimmäistä neljää vuotta koskevaa strategista suunnitelmaa (2021-2024).

Missiolautakuntien rinnalla, jäsenmaiden edustajista koostuvat neuvoa-antavat temaattiset ohjelmakomiteat osallistuvat kullakin missioiden osa-alueella missioiden valmisteluun ja toimintaan. Komiteajäsenien tehtävänä on huolehtia missioiden toimeenpanossa kansallisten toimintaympäristöjen huomiointi ja yhdenmukaisuus kansallisen tason toimien kanssa.

Euratom –tutkimus- ja koulutusohjelma

Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelma jatkaa nykyisen ohjelman keskeisiä tutkimustoimia, laajentaa tutkimusta ionisoivan säteilyn sovelluksiin ja parantaa koulutusta ja tutkimusinfrastruktuurin käyttömahdollisuuksia. Lisäksi ohjelmasta rahoitetaan fuusioenergian kehittämistä.

Tällä hetkellä avoinna olevat kohdat koskevat uusien fissio-voimalaitosten turvallisuustutkimusta sekä kirjataanko ydinvoimalla olevan roolia ilmastomuutoksen torjunnassa. Ratkaisun löytymistä vaikeuttaa se, että Euratom-perussopimuksen mukaan ohjelman päätökseen vaaditaan jäsenmaiden yksimielisyyttä.

EIT

Komissio antoi heinäkuussa 2019 ehdotuksen Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) asetuksen uudistamisesta sekä ehdotuksen päätökseksi EIT:n strategisesta innovaatio-ohjelmasta vuosille 2021-2027. EIT:n rahoitus sisältyy komission ehdotukseen EU:n tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti Eurooppa -ohjelmasta. Neuvosto hyväksyi osittaisen yleisnäkemyksen EIT:n asetuksesta (pl. budjetti) Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella marraskuussa 2019 ja osittaisen yleisnäkemyksen EIT:n strategisesta innovaatio-ohjelmasta helmikuussa 2020.

EIT:n rahoitus ja yleiset toimintaperiaatteet määritetään Horisontti Eurooppa -ohjelman asetuksessa kaudelle 2021-2027. EIT kuuluu Horisontti Eurooppa -ohjelman ”Innovatiivinen Eurooppa” pilariin ja komissio ehdottaa EIT:n rahoitukseksi 3,0 mrd. euroa (käyvin hinnoin) vuosille 2021-2027. EIT:n rahoitus nykyisellä ohjelmakaudella on 2,4 md. euroa. EIT oikeusperustana on EIT-asetus, jossa määritetään EIT:n toimintaa koskevat keskeiset linjaukset. Strategisessa innovaatio-ohjelmassa määritetään tarkemmat linjaukset EIT:n toiminnassa seuraavalla ohjelmakaudella 2021-2027 ja sovitaan muun muassa käynnistettävistä uusista osaamis- ja innovaatioyhteisöistä. Komissio ehdottaa, että EIT-asetus muutetaan yleisemmälle tasolle, jotta sitä ei olisi tarpeen muuttaa kunkin ohjelmakauden alkaessa ja EIT:n toimintaperiaatteet olisivat yhdenmukaiset tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelman kanssa. Komission mukaan

keskeiset EIT:n toiminta koskevat uudistukset ovat avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisääminen, rahoitusmallin kehittäminen, alueellisen roolin ja korkeakoulujen innovaatioulottuvuuden vahvistaminen. Ohjelmakauden aikana käynnistettäisiin kaksi uutta osaamis- ja innovaatioyhteisöä (KIC): vuonna 2022 aloittaisi kulttuurin ja luovien talouden yhteisö ja vuonna 2025 toinen, joka alasta päätettäisiin myöhemmin.

Neuvosto on tehnyt komission ehdotuksiin muutoksia, jotka koskevat erityisesti asetuksen aikaneutraaliuden poistamista, jäsenvaltioiden ja komission roolin selkeyttämistä EIT:n hallinnossa, EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöjen avoimuutta mahdollisille uusille kumppaneille sekä EIT:n alueellisen innovaation ohjelmaa, EIT:n ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen seuranta ja arviointia sekä EIT:n suhdetta osaamis- ja innovaatioyhteisöihin puittekumppanuussopimuksen päättymisen jälkeen ja menettelyjä uusien osaamis- ja innovaatioyhteisön käynnistämiseksi sekä uutta toimea, jolla tuetaan korkeakoulujen yrittäjyys- ja innovointivalmiuksien kehittämistä.

Taustaa

Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT) on perustettu maaliskuussa 2008 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella. Asetusta on muutettu vuonna 2013, jolloin EIT kytkettiin osaksi EU:n tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti 2020 -ohjelmaa.

EIT:n koulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoiminta järjestetään osaamis- ja innovaatioyhteisössä, joissa on kumppaneina korkeakouluja, tutkimuslaitoksia ja yrityksiä vähintään kolmesta Euroopan maasta.

EIT:n kolme ensimmäistä osaamis- ja innovaatioyhteisöä (eng. Knowledge and Innovation Community, KIC) valittiin vuonna 2009 (ilmastonmuutos, kestävä energia ja tulevaisuuden tietoyhteiskunta). Toisella ohjelmakaudella on käynnistetty viisi uutta yhteisöä: terveys ja raaka-aineet vuonna 2014, ruoka vuonna 2016 sekä valmistustekniikka ja kaupunkiliikenne vuonna 2019. EIT asetuksen mukaan yhteisö voi saada EIT:n perusrahoitusta enintään 15 vuoden ajan.

EIT:n keskushallinto on Budapestissa Unkarissa. Komission asettama EIT:n hallintoneuvosto tekee EIT:n toimeenpanoa koskevat päätökset.

EIT:n strategisessa innovaatio-ohjelmassa määritellään kutakin ohjelmakautta koskevat EIT:n toiminnan prioriteettialat, strategia ja rahoitustarpeet sekä linjaukset uusien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen valinnasta

Komission ehdotus asetukseksi Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutista

EIT:n asetukseen tehtävillä muutoksilla pyritään yksinkertaistamaan ja selkeyttämään EIT:n toimintaa ja hallintomallia. Komissio on ehdottanut asetuksen laatimista uudelleen (recast), millä parannettaisiin asetuksen oikeudellista selkeyttä ja luettavuutta.

EIT:lle suoraan osoitettava rahoitus tulisi tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta (Horisontti Eurooppa). EIT edistäisi puiteohjelman yleisiä tavoitteita korkea-asteen koulutuksen, tutkimuksen ja innovaation muodostaman osaamiskolmion integroinnin avulla. Osaamis- ja innovaatioyhteisöille osoitettavalla EIT:n rahoituksella edistetään osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimintaa ja yhteensovittamista sekä niiden alueellisen ulottuvuuden vahvistamista. Osaamis- ja innovaatioyhteisöt voisivat myös hakea rahoitusta EU:n eri rahoitusohjelmista näitä koskevien sääntöjen mukaisesti.

Horisontti Eurooppa -ohjelman osallistumissäännöt koskisivat EIT:n rahoitusta. Osallistuvia maita koskevat säännöt olisivat yhdenmukaiset puiteohjelman sääntöjen kanssa, joiden mukaisesti osaamis- ja innovaatioyhteisössä tulee olla organisaatioita vähintään kolmesta eri jäsenvaltiosta. Osaamis- ja innovaatioyhteisöt voivat tarjota maisterin ja tohtorintason koulutusta, mutta ao. korkeakoulut myöntäisivät tutkinnot kansallisten sääntöjen ja hyväksymismenettelyjen mukaisesti.

Vuoropuhelua jäsenmaiden kanssa vahvistettaisiin jäsenmaiden edustajista koskevan ryhmän avulla. Komission roolina on erityisesti EIT:n toiminnan seuranta ja arviointi, jota myös tehostettaisiin.

EIT:n hallintoneuvosto päättäisi uusien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen perustamisesta ja valintamenettelystä strategisessa innovaatio-ohjelmassa sovittujen linjausten mukaisesti. Uusien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen alat määritettäisiin strategisessa innovaatio-ohjelmassa.

Asetuksen liitteenä olevassa EIT:n perussäännössä määritetään EIT:n hallintoneuvoston, EIT:n johtajan ja jäsenmaiden edustajien ryhmän toiminta. Hallintoneuvostossa olisi jatkossa 15 jäsentä. Komissio nimittäisi hallintoneuvoston jäsenet, joiden toimikausi olisi 4 vuotta ja jota voitaisiin jatkaa kerran kahdella vuodella.

Komission ehdotus EIT:n strategisesta innovaatio-ohjelmasta

EIT:n strategisessa innovaatio-ohjelmassa määritellään EIT:n painopisteet ja toimet seuraavalle EU:n ohjelmakaudelle 2021-2027. Strategisen innovaatio-ohjelman avulla eurooppalaiset päätöksentekijät viitoittavat EIT:n strategisen suunnan antaen kuitenkin EIT:lle valtuudet määritellä tarkemmat toimintatavat, joilla tavoitteet saavutetaan. EIT:n tarkoituksena on edistää Horisontti Eurooppa -ohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista muun muassa yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemisessa.

Strateginen innovaatio-ohjelma sisältää osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimintaa ja rahoitusta koskevia linjauksia. Strategisessa innovaatio-ohjelmassa painotetaan yrittäjyyskoulutusta ja innovaatiotoimintaa. Jatkossa tavoitteena on lisäksi vahvistaa osaamis- ja innovaatioyhteisöissä kehitetyn osaamisen levittämistä myös niille toimijoille, jotka eivät ole mukana osaamis- ja innovaatioyhteisöissä.

EIT:n hallintoneuvoston ja keskushallinnon tehtävänä on huolehtia osaamis- ja innovaatioyhteisöjen valinnasta, niiden koordinoinnista ja levittää niissä kehitettyjä parhaita toimintatapoja.

EIT myöntää vuosittain osaamis- ja innovaatioyhteisöille rahoituksen, jonka perusteena on niiden aiemmat tulokset sekä niiden liiketoimintasuunnitelmassa esitetyt toimet. Ulkopuoliset riippumattomat asiantuntijat ovat mukana liiketoimintasuunnitelmien arvioinnissa. Tämän lisäksi EIT:n seuranta- ja arviointijärjestelmää on tarkoitus kehittää, jotta voidaan paremmin seurata EIT:n ja sen osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta.

Seuraavalla ohjelmakaudella on tarkoitus valita yksi osaamis- ja innovaatioyhteisö vuonna 2021 ja sen aihealueena olisi kulttuuri ja luovat alat.

Avaruusohjelma

Avaruusohjelma-asetuksella perustetaan EU:n avaruusohjelma. Asetukseen on koottu kaikkia EU:n avaruusohjelmia koskevat keskeiset säännökset aiempien yksittäisiä ohjelmia koskevien säädösten sijaan. Avaruusohjelma-asetusehdotus noudattaa

lokakuussa 2016 julkaistun eurooppalaisen avaruusstrategian tavoitteita. Asetus kumoaa nykyiset avaruusohjelmia koskevat erillissäädökset, lukuun ottamatta Galileo-ohjelman julkisesti säänneltyä turvallisuuspalvelua (Public Regulated Services) koskevaa lainsäädäntöä.

Komissio ehdotti avaruusohjelmalle alun perin 14,2 mrd. euroa vuoden 2018 hinnoin kehyskaudelle 2021-2027. Heinäkuun 2020 Eurooppa-neuvoston päätelmien mukainen avaruusohjelman rahoitus olisi toukokuussa 2020 tehdyn komission päivitetyn ehdotuksen mukaisesti 13,2 miljardia euroa.

EU:n avaruusohjelman alaohjelmia ovat Euroopan maailmanlaajuinen satelliittinavigointijärjestelmä (European Global Navigation Satellite System EGNSS) Galileo, alueellinen satelliittinavigointijärjestelmä EGNOS (European Geostationary Navigation Overlay Service), maanhavainnointijärjestelmä Copernicus, avaruuden tilannekuvaa tuottava SSA (Space Situational Awareness) kattava avaruusrumua valvovan SST (Space Surveillance and Tracking) -järjestelmän sekä jäsenvaltioiden ja EU:n hallinnolle tarkoitettu turvallinen viestintäpalvelu Govsatcom.

Lisäksi asetuksella perustetaan Euroopan unionin Avaruusohjelmavirasto (European Union Agency for the Space Programme), joka korvaa nykyisen Euroopan GNSS-viraston.

Avaruusohjelman tavoitteena on tuottaa huippulaatuista ajantasaista avaruusdataa, tietoa ja palveluita, jotka edistävät EU:n poliittisia painopistealueita ml. ilmastonmuutos, turvallisuus ja puolustus. Lisäksi tavoitteena on varmistaa ohjelman aikaansaamat sosioekonomiset hyödyt, vahvistaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden turvallisuutta ja riippumattomuutta sekä edistää EU:n kansainvälistä roolia vahvana avaruustoimijana. Avaruusohjelman tavoitteena on myös tukea Euroopan itsenäistä, turvallista ja kustannustehokasta pääsyä avaruuteen sekä edistää tieteellistä ja teknistä kehitystä sekä eurooppalaisen teollisuuden kilpailukykyä ja innovatiivisuutta ja kestävää kasvua, erityisesti ottaen huomioon pienten ja keskisuurten yritysten tarpeet.

Asetusehdotusta koskevilla neuvotteluilla neuvostossa sekä neuvoston ja parlamentin väleillä keskeisiä neuvottelukysymyksiä olivat itsenäinen pääsy avaruuteen, innovatiivisen ja kilpailukykyisen avaruussektorin edistäminen, alaohjelmia koskevat erityissäännökset, käyttäjätarpeiden huomioiminen, jäsenvaltioiden rooli ja avaruusohjelmaviraston hallinto. Avaruusohjelman turvallisuutta koskevilla säännöksissä otettiin huomioon neuvoston turvallisuuskomitean lausunto.

Erityistä huomiota kiinnitettiin vastuiden jakautumiseen EU:n avaruusohjelmaviraston ja Euroopan avaruusjärjestön välillä toimijoiden päällekkäisten roolien välttämiseksi. Komissiolla on vastuu avaruusohjelman toteuttamisesta. Komissio määrittelee ohjelman prioriteetit ja pitkän ajan kehittämissuunnitelmat sekä valvoo ohjelman toteuttamista, erityisesti ottaen huomioon ohjelman vaikutukset muille politiikka-aloille. Komissio vastaa myös avaruusohjelmaa toteuttavien organisaatioiden työnjaosta ja koordinoinnista sekä tarvittavista sopimuksista.

Avaruusohjelmavirasto vastaa jatkossa Galileo- ja EGNOS-alaohjelmien hallinnoimisen lisäksi kaikkien avaruusohjelman alaohjelmien mahdollisista turvallisuusakkreditoinnista.

Euroopan avaruusjärjestön (ESA) tehtävänä on kehittää, rakentaa ja operoida Copernicuksen avaruusinfrastruktuuria, kehittää Galileon ja EGNOSin järjestelmiä,

maasegmenttiä ja satelliitteja sekä tukea ja toteuttaa ohjelman tutkimus- ja kehitystoimenpiteitä. Komissio, avaruushjelmaavirasto ja ESA neuvottelevat parhaillaan rahoituspuitesopimuksesta, jossa määritellään viraston ja ESA:n tehtävät avaruushjelmassa sekä rahoitusta ja sen valvontaa koskevat puitteet.

Avaruuden tilannekuvan SSA-alaohjelma voi tarjota uusia mahdollisuuksia osallistumiseen pienille jäsenmaille, joilla ei ole omia avaruusesineiden valvontajärjestelmiä mutta joilla on merkittävää avaruussääosaamista kuten Suomella. Suomi valmistelee parhaillaan kansallisen tilannekuvakeskuksen perustamista, mikä mahdollistaisi alaohjelmaan osallistumisen. GovSatCom-alaohjelman tarjoama turvallinen viestintäpalvelu puolestaan voi mahdollistaa viestinnän esimerkiksi pelastustehtävissä harvaanasutuilla alueilla.

Tavoitteena on, että EGNOS-ohjelman palvelujen laajennetaan kattamaan Pohjois-Eurooppa ja arktiset alueet mahdollisimman nopeasti. Tilanne on parantumassa Kuusamoon perustettavan aseman myötä lähivuosina.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT Artiklat 173(3), 182(1) ja (4), 183 ja 188, puiteohjelma-asetus tavallinen lainsäätämisyjärjestys, erityisohjelma erityinen lainsäätämisyjärjestys (Horisontti Eurooppa)

SEUT-sopimuksen artiklan 173 kohta 3, tavallinen lainsäätämisyjärjestys (EIT:n asetus ja strateginen innovaatio-ohjelma)

Euratom-perussopimus artikla 4, erityinen lainsäätämisyjärjestys (Euratom-ohjelma)

SEUT 189, tavallinen lainsäätämisyjärjestys (avaruushjelma)

Euratomin perustamissopimuksen 47 artikla, erityinen lainsäätämisyjärjestys (ITER)

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin ITRE-valiokunta (teollisuus, tutkimus- ja energia) on nimennyt Horisontti Eurooppa –puiteohjelmamietinnön esittelijöiksi asetuksen osalta Dan Nica:n (RO/S&D) ja erityisohjelma-asetuksen osalta Christian Ehler'in (DE/EPP). Euratom tutkimus- ja koulutusohjelman esittelijäksi on nimetty Miapetra Kumpula-Natri (FI/S&D).

Euroopan parlamentin ITRE-valiokunta (teollisuus, tutkimus- ja energia) on nimennyt EIT:tä koskevan mietinnön esittelijöiksi asetuksen osalta Maria Da Graca Carvalhon (PT/PPE) ja strategisen innovaatio-ohjelman osalta Marisa Matiaksen (PT/GUE-NGL). Euroopan parlamentti on hyväksynyt mietintönsä EIT:n asetuksesta ja sen strategisesta innovaatio-ohjelmasta heinäkuussa 2020.

Euroopan parlamentin ITRE-valiokunta on nimennyt avaruus-ohjelman esittelijäksi Massimiliano Salinin (IT-EPP).

Euroopan parlamentin ITRE-valiokunta (teollisuus, tutkimus- ja energia) on nimennyt ITER-ohjelmaa koskevan mietinnön esittelijäksi asetuksen osalta Marian-Jean Marinescun (RO/PPE). Euroopan parlamentti on hyväksynyt mietintönsä ITER-ohjelmasta tammikuussa 2019.

Kansallinen valmistelu

EU20, tutkimus- ja innovaatiojaosto, kirjallinen menettely 28.9.-1.10.2020

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 5.12.2018, 22.11.2019 (EIT), 21.2.2020 (EIT)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Horisontti Eurooppa -ohjelman odotetaan tuottavan uutta ja parempaa tietoa ja teknologiaa sekä edistävän tieteellistä huippuosaamista sekä edistävän näiden nopeaa käyttöönottoa elinkeinoelämässä ja yhteiskunnassa laajemmin. Lisäksi sillä uskotaan olevan myönteinen vaikutus kasvuun, kauppaan ja investointeihin ja merkittäviä myönteisiä sosiaalisia ja ympäristöllisiä vaikutuksia. Lisäinvestoinnit vihreään kasvuun ja tartuntatauteihin varautumiseen tukisivat myös Suomen panostuksia näiden aiheiden edistämiseen.

Merkittävät sosiaaliset ja ympäristövaikutukset on tarkoitus luoda levittämällä, hyödyntämällä ja ottamalla vastaan tieteellisiä tuloksia ja kääntämällä ne uusiksi tuotteiksi, palveluiksi ja prosesseiksi, mikä puolestaan auttaa saavuttamaan poliittiset tavoitteet sekä sosiaaliset ja ekoinnovaatiot.

Suomalaiset yritykset, tutkimuslaitokset ja yliopistot ovat Horisontti 2020 -ohjelman aikana hyödyntäneet hyvin vihreän kehityksen (European Green Deal) aihealueen hakuja. On oletettavaa, että nyt ehdotettu lisäys hyödyttäisi suomalaisia osallistujia hyvin. Sama pätee myös tartuntatauteihin varautumiseen kohdennettavien resurssien hyödyntämiseen. Toteutettavat haut ovat erittäin kilpailuja, joten tarkkaa arvioita suomalaisten osallistujien mahdollisesti saamasta rahoituksesta on mahdotonta esittää. Horisontti2020 -ohjelmassa vastaavilla aihealueilla saantoprosentit ovat vaihdelleet 2,2% ja 3% välillä, keskiarvon ollessa 2,2%. Nämä saanto-osuudet ovat selkeästi maksusuosuuttamme suurempia.

Komission ehdotuksen mukaan **EIT:lle** osoitettaisiin EU:n budjetista vuosille 2021-2027 yhteensä 2,8 miljardia euroa (2018 hinnoin). EIT:n rahoitus vuosille 2021-2027 sisältyy komission ehdotuksen tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta (Horisontti Eurooppa). Rahoitus osoitettaisiin nykyisten sekä vuonna 2022 aloittavan uuden osaamis- ja innovaatioyhteisön toimintaan sekä toiminnan hallinnointiin.

Avaruus-ohjelman taloudelliset vaikutukset ovat paljon 13,2 miljardin euron monivuotisen rahoituskehityksen (2021-2027) rahoitusosuutta merkittävämmät. Komission toteuttaman vaikuttavuusarvioinnin mukaan Copernicuksen arvioidaan tuottavan 67-131 miljardin euron hyödyt eurooppalaisille yhteiskunnille vuosien 2017 ja 2035 välillä. Suomen kannalta tärkeitä ovat erityisesti avaruusohjelman tuottamat hyödyt dataa ja palveluja hyödyntäville yrityksille (downstream-sektori). Noin 84 % Copernicuksen hyödyistä syntyy datan loppukäyttäjille ja downstream-sektorille, jolle odotetaan syntyvän yli 30 000 työpaikkaa Euroopassa. Vastaavasti Galileon ja EGNOS:n hyötyjen arvioidaan olevan seuraavan 20 vuoden aikana 55-63 miljardia euroa, josta pääosa, 37-45 miljardia euroa kohdistuisi downstream-sektorille, jolle odotetaan syntyvän jopa 50 000 työpaikkaa. Satelliittinavigointiin perustuvien tuotteiden ja palveluiden globaalien markkinoiden koon arvioidaan kasvavan 250 miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

ST 11251/2020, Tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelma, Horisontti Eurooppa, sekä osallistumista ja tulosten levittämistä koskevat säännöt. Neuvoston ja Euroopan parlamentin yhteinen näkemys, yleisnäkemys (englanniksi);

ST 11256/2020, Horisontti Eurooppa -ohjelmaa täydentävä erityisohjelma, yleisnäkemys (englanniksi);

8555/2020 RECH 222, COMPET 257, AGRI 164, AGRILEG 61, AGRISTR 361, AGRIORG 38, FIN 336, RESPR 18, POLGEN 64, CADREFIN 112, CODEC 459, RELEX 400 (COM(2020) 459), komission ehdotus muuttaa Horisontti Eurooppa – ohjelman asetusta ja päätöstä sen erityisohjelmasta.

ST 7942/2019, Tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelma, Horisontti Eurooppa, sekä osallistumista ja tulosten levittämistä koskevat säännöt. Neuvoston ja Euroopan parlamentin yhteinen näkemys (yhteinen kanta);

COM(2018) 435, Tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelma, Horisontti Eurooppa, sekä osallistumista ja tulosten levittämistä koskevat säännöt. Komission alkuperäinen ehdotus;

COM(2018) 436, Horisontti Eurooppa -ohjelmaa täydentävä erityisohjelma. Komission alkuperäinen ehdotus;

11228/19 (Komission ehdotus – EIT:n asetukset)

14658/19 REV 1 (Neuvoston osittainen yleisnäkemys EIT:n asetuksesta)

11227/19 (Komission ehdotus – EIT:n strateginen innovaatio-ohjelma)

6426/20 (Neuvoston osittainen yleisnäkemys EIT:n strategisesta innovaatio-ohjelmasta)

ST 7481 2019 Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS unionin avaruusohjelman ja Euroopan unionin avaruusohjelmaviraston perustamisesta sekä asetusten (EU) N:o 912/2010, (EU) N:o 1285/2013 ja (EU) N:o 377/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU kumoamista. Neuvoston ja Euroopan parlamentin yhteinen näkemys

COM (2018) 447 Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS unionin avaruusohjelman ja Euroopan unionin avaruusohjelmaviraston perustamisesta sekä asetusten (EU) N:o 912/2010, (EU) N:o 1285/2013 ja (EU) N:o 377/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU kumoamista. Komission alkuperäinen ehdotus.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Timo Haapalehto TEM, timo.haapalehto@tem.fi, puh. 0295047218

Petteri Kauppinen OKM, petteri.kauppinen@minedu.fi, puh. 0295330147

Maija Lönnqvist TEM, maija.lonnqvist@tem.fi, puh. 0503313791

EUTORI-tunnus

EU/2018/1218, EU/2019/0996, EU/2019/0994

Liitteet

Viite

Asiasanat	avaruus, Euratom, innovaatiot, jaosto tutkimus ja innovaatio (EU 20), säteily, tutkimus, tutkimus- ja kehittämistoiminta, ydinenergia, ydinjätteet, ydinturvallisuus, fuusioenergia
Hoitaa	LVM, STM, TEM
Tiedoksi	ALR, EUE, MMM, OKM, PE, PLM, SM, UM, VM, VNK, VTV, YM
